

[Omrežje e-seniorji 55+](#)

Če nekomu povemo vse, kar vemo, nam še vedno vse ostane.

E-seniorji kot sestavina srebrne ekonomije

[Zasl. prof. dr. Jože Gričar](#), [Omrežje e-seniorji 55+](#), tajnik, Joze.Gricar@UM.si

13.04.2023

E-senior je oseba, ki za delo, učenje in zabavo pogosto uporablja [internet](#) vključno z digitalnimi orodji vseh vrst. Usposobljena je za uporabo e-tehnologije in uspešno izrabljanje razpoložljivih e-storitev, ki jih seniorjem nudijo organizacije v okolju ([eServices](#)). To je koristno iz vrste razlogov: z dostopom do podatkov na spletnih straneh je mogoče racionalizirati procese in postopke, skrajša se čas in zmanjšajo stroški, dostop do blaga in storitev je vse pogostejše na voljo samo na spletu, možno je sestankovanje na daljavo, odprto je e-povezovanje seniorjev v državi in po svetu, omogočeno je demokratizirano uporabljanje medijev. Seniorji so so-razvijalci srebrne ekonomije.

Srebrna ekonomija ([Silver Economy](#)) ni samo nova, ampak je tudi velika in aktualna stvar. Zadeva ljudi vseh generacij in še posebej tiste, ki so stari 55+. V kanadski provinci [New Brunswick](#) (800.000 prebivalcev) srebrno ekonomijo razumejo kot vse tisto, kar se dotika starajočega se prebivalstva, kar je skoraj vse. In tega je vse več za vse več ljudi.

Naraščajoče število seniorjev v sodobnem času je vzrok, da se je začelo govoriti o srebrni ekonomiji. Seniorji so tisti del prebivalstva, ki ga srebrna ekonomija najbolj zadeva. Nekateri srebrno ekonomijo preveč poenostavljeno enačijo s kupno močjo tega dela prebivalstva, kar je (pre)ozek pogled. Zori spoznanje, da srebrna ekonomija spodbuja splošno gospodarsko rast, ustvarjanje delovnih mest in stabilnejše politične razmere.

Prispevek razvoju srebrne ekonomije je ustvarjanje omrežja ([network](#)) vseh zadevnih omrežij in združenj po svetu. Povabljeni so, da se pridružijo zaslužnim in upokojenim profesorjem ter raziskovalcem ([Silver Economy & Circular Economy Campanella Gricar December 2022](#)). Zamisel upošteva veliko heterogenost, ki je značilna za ta združenja zaradi razlik v odnosu do tematike, kulturnih interesov (severne države EU bolj gledajo na varnost in okolje, južne države bolj na socialne vidike), demografske situacije. Ob siceršnjih razlikah pa imajo ta združenja vendarle veliko skupnega zaradi njihove vloge v vseživljenjskem učenju, v naprednih funkcijah za reševanje družbenih in znanstvenih problemov, v delovanju kot varuhi enotnosti kulture. To enotnost so v preteklosti ovirali posamični interesi akademske ali politične narave. Medtem ko mladi zaradi svojih kariernih potreb in obvez ne morejo delovati kot koordinatorji, to lahko počnejo emeriti, upokojeni, starejši kulturniki. V zadnjih 30 letih se je marsikaj spremenilo, začeniši z nenehnim povprečnim staranjem prebivalstva v razvitih državah, tako da tudi napredne socialne politike potrebujejo posodobitev in nove integracije. Povezovalno omrežje lahko pomaga pri izmenjavanju rezultatov eksperimentov, strokovnega znanja in projektov, tako da bo mogoče deliti intelektualni kapital v korist splošnega dviga ravni znanja.

Pri tem bo koristno [sodelovanje z ministri seniorjev](#). Samo sedem držav na svetu ima doslej tako ministrico / takega ministra ([Avstralija](#), [Irska](#), [Kanada](#), [Malta](#), [Nova Zelandija](#), [Škotska](#), [Wales](#)). Ta minister je odgovoren za politični pristop, ki zagotavlja, da se upoštevajo potrebe po posebnih storitvah, varovanju zdravja in varnosti v pogojih postopnega povečevanja povprečne starosti prebivalstva. Po drugi strani pa ona/on kot član vlade sodeluje z drugimi ministri, tako da se posebnosti v zvezi s starostjo lahko upošteva pri političnih odločitvah, ki jih slednji sprejemajo v svojih področjih vladne dejavnosti, kot so zdravstvo, sociala, gospodarstvo, okolje, izobraževanje, transport. Ministrici/ministru svetuje svet seniorjev pri vladi, katerega člani lahko iz prve roke predlagajo rešitve, ki so skladne s potrebami, željami in možnostmi seniorjev. Ta minister lahko zagotovi učinkovito in uspešno podporo razvijanju srebrne ekonomije, saj je zaveznik vseh starejših prebivalcev. Spodbuja izrabljanje priložnosti, ki jih ponuja srebrna ekonomija, začeni s stalnim izobraževanjem, ki prispeva, da se državljani lažje odgovorno odločajo. Zato je prav, da seniorji predlagajo imenovanje svojega ministra – ministra seniorjev. Imenovanje [Sveta ministrov Pakt seniorjev](#) v Italiji v januarju 2023 je primer koraka v tej smeri.

Po analogiji izkušenj pri delu v omrežjih e-seniorjev je mogoče govoriti tudi o e-akademikih. [Akademik](#) je oseba, ki je bila zaposlena na visokošolski ustanovi. Tudi po upokojitvi veliko uporablja e-tehnologijo svoje institucije (univerze). S tem ji je omogočeno, da se uči od drugih in deli najboljše prakse z drugimi. S svojimi raziskovalnimi in izobraževalnimi izkušnjami lahko veliko pomaga pri razvijanju srebrne ekonomije. Posebej zato, ker akademiki prihajajo iz zelo različnih znanstvenih področij, [interdisciplinarnost](#) pa je kritično pomembna za razvijanje srebrne ekonomije. Zato je bilo 16. novembra 2022 vzpostavljeno *Omrežje e-sodelujočih upokojenih e-akademikov* ([Network of eCollaborating Retired eAcademics](#)).

Za spletne strani e-seniorjev je povezovanje spletnih strani podobno koristno, kot za vse druge organizacije. Pogoji za povezovanje pa je, da e-seniorji svojo spletno stran imajo. Sicer se ne morejo z ničemer povezovati. To odpira vprašanje o urejanju spletne strani. Zanimivo je, da se pojavljajo e-seniorji, ki kot prostovoljci urejajo spletno stran zainteresiranih organizacij. [Usposabljanje seniorjev za uporabo e-storitev](#) je nujna, a zahtevna naloga.

Zamisel interneta in možnosti objavljanja ter povezovanja spletnih strani je velika stvar ([How Big Is the Internet?](#)) in velika pridobitev človeštva. Nečesa takega ljudje do pojava interneta, ki je poleg ostalega omogočil [razvoj spletnih strani](#), niso imeli. Naložba v vzpostavitev in vzdrževanje interneta je ogromna ([A Brief History of the Internet & Related Networks](#)). Osrednja in draga sestavina internetnih storitev so strežniki. Za Google se ocenjuje, da uporablja okoli [900 tisoč strežnikov](#). Za uporabnika interneta pa zadošča, da ve, da je bilo že vse plačano in je na voljo vsem.

Sedaj je internet odprt za uporabo vsem po vsem svetu, kar je izjemna priložnost, saj omogoča dostop do svetovnega bogastva podatkov. Cena uporabe je enaka ob manjši ali večji intenzivnosti uporabe, zato je mogoče priporočiti, da se ga uporablja v največji možni meri. V ZDA ocenjujejo, da je bila v letu 2022 poprečna cena uporabe interneta za običajnega uporabnika 64,00 USD ([What is the average internet bill?](#)). To ni veliko glede na to, kar omogoča. To sploh ni primerljivo s stroški delovanja interneta, ki jih krijejo lastniki ([Who Owns the Internet?](#)).